
DUM - Digitální Učební Materiál

Název školy : Střední odborné učiliště, Lišov
tř. 5. května 3
373 72 Lišov
IČO: 75050111 REDIZO: 651023599

Vzdělávací oblast : Truhlář

Předmět : Matematika

Název a číslo DUMu : Lineární funkce, VY_32_INOVACE_A6_16

Anotace : Stručné procvičení určování koeficientů lineárních funkcí, jejich vlastností a sestavení grafů. Přímá úměra jako speciální případ lineární funkce.

Třída a datum ověření : H – 3TA, 5. 11. 2013

Autor : Mgr. Pavla Dřevíková

Registrační číslo : CZ.1.07/1.5.00/34.1012

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

- 1) Rovnice funkcí převedte pomocí ekvivalentních úprav na tvar lineární funkce $y = a \cdot x + b$, zapište hodnoty koeficientů a , b .

$$y = 3 \cdot x + 2$$

$$a = \quad b =$$

$$y = -7$$

$$a = \quad b =$$

$$y = 1,5x$$

$$a = \quad b =$$

$$0 = y - 1$$

$$a = \quad b =$$

$$y = 2x + 7x - 3x$$

$$a = \quad b =$$

$$0 = -x - y + 2$$

$$a = \quad b =$$

$$5x + 3y = 15$$

$$a = \quad b =$$

$$\frac{y}{2} = x - \frac{3}{4}$$

$$a = \quad b =$$

- 2) Sestrojte grafy lineárních funkcí, které jsou zadány rovnicemi (Grafem lineární funkce je vždy přímka, pro sestavení potřebujete znát dva body – nejčastěji průsečíky s osami).

$$y = 2x + 4 \quad a = \quad b =$$

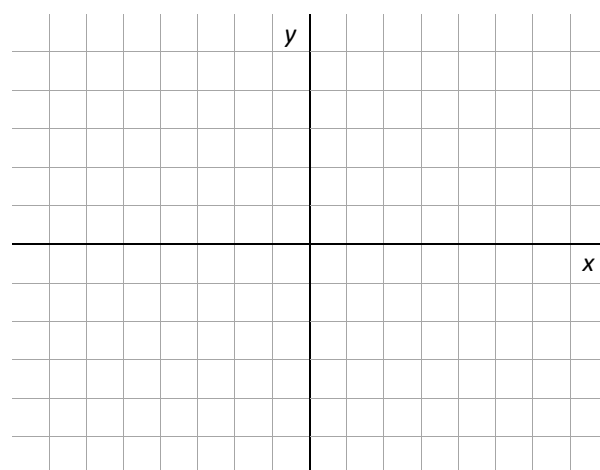
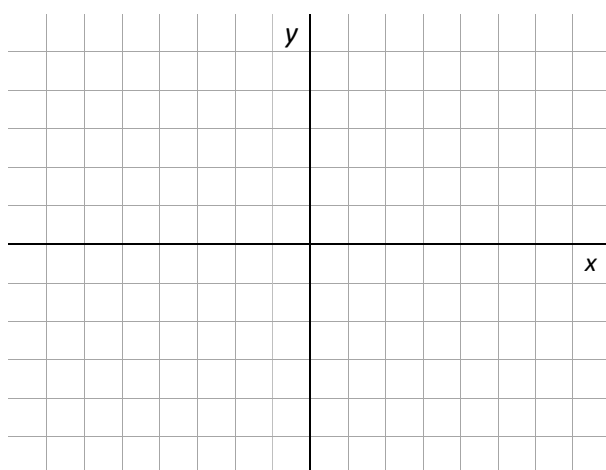
$$y = -2x + 2 \quad a = \quad b =$$

$$x = 0 \quad y =$$

$$x = 0 \quad y =$$

$$x = \quad y =$$

$$x = \quad y =$$

- 3) Doplňte, co platí (klesající, konstantní, rostoucí):

Je-li u lineární funkce $y = ax + b$ koeficient $a > 0$, pak je funkce

Je-li u lineární funkce $y = ax + b$ koeficient $a = 0$, pak je funkce

Je-li u lineární funkce $y = ax + b$ koeficient $a < 0$, pak je funkce

4) Sestrojte grafy lineárních funkcí, které jsou zadány rovnicemi (vždy dva do jednoho grafu).

$f: y = x$ $x =$ $y =$

$x =$ $y =$

$f: y = -x$ $x =$ $y =$

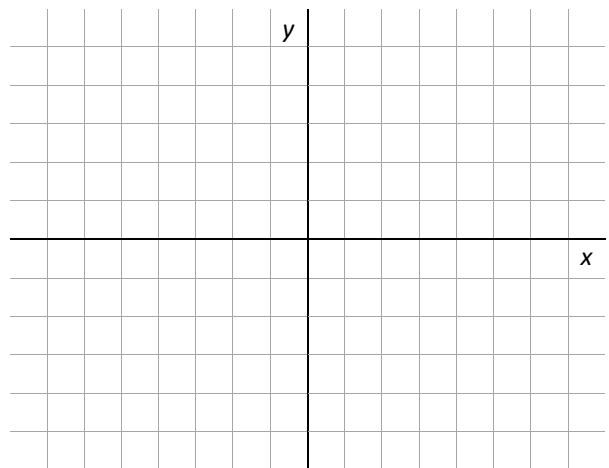
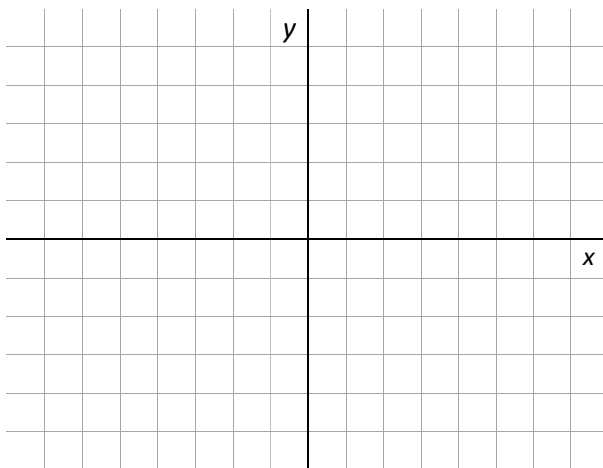
$x =$ $y =$

$g: y = x + 3$ $x =$ $y =$

$x =$ $y =$

$g: y = -x - 3$ $x =$ $y =$

$x =$ $y =$

5) Vyjádřete popsané funkční závislosti vyplněním tabulky pro pět vhodných a po sobě jdoucích čísel a pak zkuste závislost zapsat rovnicí.

Závislost spotřeby spojovacích kolíčků na počtu okolkovaných hran, když na hranu o délce jednoho metru se průměrně spotřebuje 6 kolíčků (vyjádřete počet kolíků pro 0 m, 1 m ...).

x	0	1	2	3	4
y					

rovnice

Závislost výše dlužné částky na čase. Na účtu bylo na začátku 0 Kč a každý týden se vybírá 750,- Kč a poplatky ani úroky nepočítáme (vyjádřete částku pro 0 týdnů, 1 týden ...)

x	0	1	2	3	4
y					

rovnice

---

6) Vyberte, co platí o **PŘÍMÉ ÚMĚŘE** (ostatní škrtněte)

Přímá úměra je speciální případ - funkce konstantní – funkce lineární – funkce kvadratické.

Grafem přímé úměry je **přímka** - procházející bodem [0;0] – rovnoběžná s osou y.

Přímá úměra je vyjádřena **rovnicí** $y = ax + b$ nebo $y = b$ nebo $y = ax$.

7) Rovnice funkcí převedte pomocí ekvivalentních úprav na tvar lineární funkce $y = a \cdot x + b$, zapište hodnoty koeficientů a, b .

$$y = 3 \cdot x + 2$$

$$a = 3 \quad b = 2$$

$$y = -7$$

$$a = 0 \quad b = -7$$

$$y = 1,5x$$

$$a = 1,5 \quad b = 0$$

$$0 = y - 1$$

$$y = 7$$

$$a = 0 \quad b = -1$$

$$y = 2x + 7x - 3x$$

$$y = 6x$$

$$a = 6 \quad b = 0$$

$$0 = -x - y + 2$$

$$y = -x + 2$$

$$a = -1 \quad b = 2$$

$$9x + 3y = 15$$

$$y = -3x + 5$$

$$a = -3 \quad b = 5$$

$$\frac{y}{2} = x - \frac{3}{4}$$

$$y = 2x - \frac{3}{2}$$

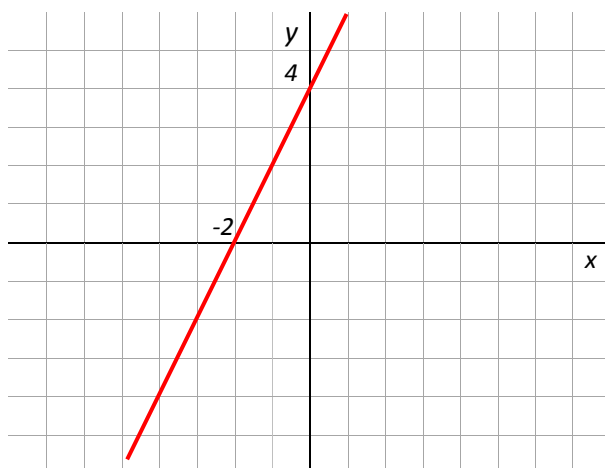
$$a = 2 \quad b = -1,5$$

8) Sestrojte grafy lineárních funkcí, které jsou zadány rovnicemi (Grafem lineární funkce je vždy přímka, pro sestavení potřebujete znát dva body – nejčastěji průsečíky s osami).

$$y = 2x + 4 \quad a = \quad b =$$

$$x = 0 \quad y = 4$$

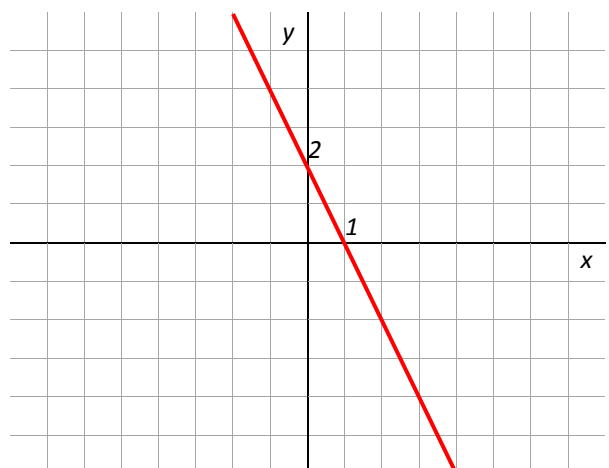
$$x = -2 \quad y = 0$$

$$y = -2x + 2 \quad a = \quad b =$$

$$x = 0 \quad y = 2$$

$$x = 1 \quad y = 0$$

9) Doplňte, co platí (klesající, konstantní, rostoucí):

Je-li u lineární funkce $y = ax + b$ koeficient $a > 0$, pak je funkce *rostoucí*

Je-li u lineární funkce $y = ax + b$ koeficient $a = 0$, pak je funkce *konstantní*

Je-li u lineární funkce $y = ax + b$ koeficient $a < 0$, pak je funkce *klesající*

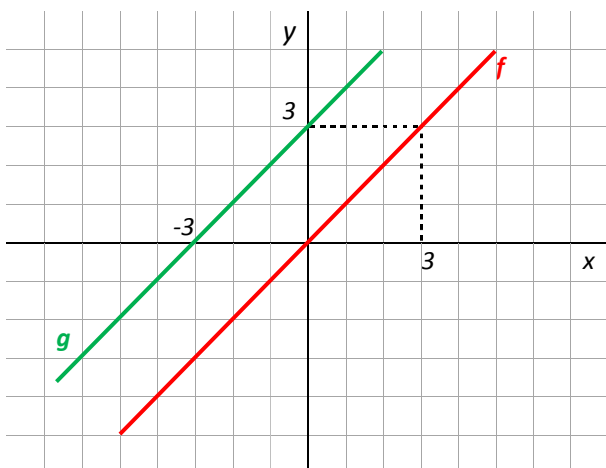
10) Sestrojte grafy lineárních funkcí, které jsou zadány rovnicemi (vždy dva do jednoho grafu).

$f: y = x$ $x = 0$ $y = 0$

$x = 3$ $y = 3$

$g: y = x + 3$ $x = 0$ $y = 3$

$x = -3$ $y = 0$

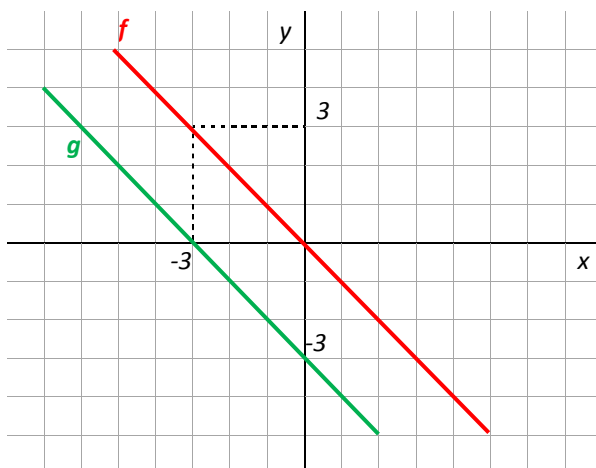

$f: y = -x$ $x = 0$ $y = 0$

$x = 3$ $y = -3$

$g: y = -x - 3$ $x = 0$ $y = -3$

$x = -3$ $y = 0$

11) Vyjádřete popsané funkční závislosti vyplněním tabulky pro pět vhodných a po sobě jdoucích čísel a pak zkuste závislost zapsat rovnicí.

Závislost spotřeby spojovacích kolíčků na počtu okolkovaných hran, když na hranu o délce jednoho metru se průměrně spotřebuje 6 kolíčků (vyjádřete počet kolíků pro 0 m, 1 m ...).

x	0	1	2	3	4
y	0	6	12	18	24

rovnice

$y = 6x$

Závislost výše dlužné částky na čase. Na účtu bylo na začátku 0 Kč a každý týden se vybírá 750,- Kč a poplatky ani úroky nepočítáme (vyjádřete částku pro 0 týdnů, 1 týden ...)

x	0	1	2	3	4
y	0	-750	-1500	-2250	-3000

rovnice

$y = -750x$

12) Vyberte, co platí o **PŘÍMÉ ÚMĚŘE** (ostatní škrtněte)

Přímá úměra je speciální případ - ~~funkce konstantní~~ - **funkce lineární** - ~~funkce kvadratické~~.

Grafem přímé úměry je **přímka** - **procházející bodem [0;0]** - ~~rovnoběžná s osou y~~.

Přímá úměra je vyjádřena **rovnicí** ~~$y = ax + b$~~ nebo ~~$y = b$~~ nebo **$y = ax$** .